

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Capitulare de ministerialibus palatinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

profectum judices nostri conlucrari faciant.

LXVI. De capris & hircis & eorum cornibus & pellibus nobis rationes deducant, & per singulos annos niufaltos cratos nobis inde adducant.

LXVII. De manis absis & manciis adquiritis, si habuerint, si non habeant ubi eos collocare possint, nobis renuntiare faciant.

LXVIII. Volumus ub bonos barrios ferro ligatos, quos in hostem & ad palatum mittere possint, judices singuli praeparatos semper habeant, & utres ex coriis non faciant.

LXIX. De lupis omni tempore nobis annuntient quantos unusquisque comprehendenterit, & ipsas pelles nobis presentare faciant. Et in mense Maio illos lupellos perquirant & comprehendendant tam cum pulvere & hamis quam cum fossis & cibis.

LX X. Volumus quod in horto omnes herbas habeant, id est, lilium, rofas, fennigracum, costum, salviam, rutam, abrotanum, cucumeres, pepones, cucurbitas, fascolum, cuminum, rosmarinum, carvum, cicerum Italicum, squillam, gladio-

rum, dragontea, anisum, coloquintidas, folaequum, ameum, silum, laetucas, git, erucam albam, nasturtium, bardanam, pulegium, olifatum, petrofelinum, apium, levisticum, fabinam, anetum, fanicalum, intrabas, diptamnum, synapi, fatureiam, sisimbrum, mentam, mentastrum, tanaritam, nepetam, febrifugiam, papaver, betas, vulginea, bismaluas, id est, alteas, maluas, carrucas, patrinacas, adripias, blitum, ravaculos, caulos, uniones, britas, porros, radices, aiscalonicas, cepas, allia, vvacentiam, cardones, fabas majores, pifa maurifica, coriandrum, cerefolium, lacteridas, sclareiam. Et ille hortulanus habeat sub domum suam Iovis barbam. De arboribus volumus quod habeat pomarios diversi generis, prunarios diversos, sorbarios, mespilarios, pirarios diversos, caftanearios, perficarios diversi generis, cotonarios, avellanarios, amandalarios, morarios, lauros, pinos, ficus, nucarios, cerefarios diversi generis. Malorum nomina, Gormaringa, Geroldinga, crevedella, spirauca, dulcia, &c.

EXPLICIT CAPITVLARE DOMINICVM,

CAPITVLARE DE MINISTERIALIBVS PALATINIS.

Nunc primum editum ex veteri codice MS. sancti Vincentij Laudunensis.

C A P . I.

VT unusquisque ministerialis palatinus diligentissima inquisitione discussiat primò homines suos, & postea pares suos, si aliquem inter eos vel apud vos ignotum hominem vel meretrice latitatem invenire possit. Et si inventus homo aliquis aut femina hujusmodi fuerit, custodiatur, ne fugere possit, usque dum nobis admuntetur. Et ille homo qui talen hominem vel talen feminam secum habuit, si se emendare noluerit, in palatio nostro observetur. Similiter volumus ut faciant ministeriales dilecta conjugis nostra vel filiorum nostrorum.

Tom. I.

I I.

Vt Ratbertus actor per suum ministerium, id est, per domos servorum nostrorum tam in Aquis quam in proximis villulis nostris ad Aquis pertinentibus similem inquisitionem faciat. Petrus vero & Gunzo per scrivas & alias mansiones servorum nostrorum similiter faciant. Et Ermaldus per mansiones omnium negotiatorum, sive in mercato, sive aliubi negotientur per Christianorum vel Iudeorum mansionari * * * * nostrorum eo tempore quando illi seniores in ipsis mansionibus non sunt.

Y ij

III.

Volumus atque jubemus ut nullus de his qui nobis in nostro palatio deserviunt aliquem hominem propter furtum aut aliquem homicidium vel adulterium vel aliud aliquod crimen ab ipso perpetratum, & propter hoc ad palatum nostrum venientem, atque ibi latitare volentem, recipere presumat. Et si liber homo hanc constitutionem transgressus fuerit, & talem hominem..... fuerit, in collo ad mercatum portare debere. .... deinde ad cippum in quem idem malefactor mittendus est. Si autem servus fuerit qui hanc noctram iussionem severare contempserit, similiter illum malum factorem in collo suo usque ad cippum deportet, & ipse postea in mercatum adducatur, & ibi secundum merita sua flagelletur. Similiter de gadalibus & meretricibus volumus ut apud quemicunque inventae fuerint, ab eis portentur usque ad mercatum,

ubi ipsae flagellanda sunt. Vel si noluerit, volumus ut simul cum illa in codem loco vapulentur.

V.

Quicunque homines rixantes in palatio invenerit, & eos pacificare potuerit & noluerit, sciat dannum quod inter eos factum fuerit participem esse debere. Quod si rixantes viderit, & eos pacificare non potuerit, & qui sint illi qui inter se rixantur cognoscere noluerit ut hos indicare possit, similiter jubemus ut dannum quod inter eos communum fuerit in compositione communionem habeat.

V.

Quicunque hominem undecunque ad palatum nostrum venientem receperit sive adduxerit, nec expellere curaverit, dannum quod ab eo fuerit in palatio nostro factum.....

Cetera ita oblitterata & deleta sunt in codice MS. ut legi nulla arte potuerint.

